

RESEMNAREA CA SIMPTOM. AUSTERITATEA ȘI DISPARIȚIA RĂSPUNDERII POLITICE

În fața măsurilor tot mai dure de austeritate, reacția majorității cetățenilor pare greu de definit. Nu asistăm nici la revoltă, nici la o acceptare declarată. Ceea ce se conturează, tot mai vizibil, este o resemnare colectivă, o stare de oboseală civică profundă, care nu mai caută explicații și nici soluții.

Această resemnare nu este un defect moral al societății. Ea este *rezultatul unui proces de uzură lentă, acumulativă, produs de ani de promisiuni încălcate, crize succesive și lipsa totală a consecințelor pentru cei care guvernează*. Cetățeanul nu mai protestează nu pentru că ar fi de acord, ci pentru că *a ajuns să creadă că reacția sa este inutilă*.

Resemnarea nu este lașitate și nici indiferență. Este *efectul cumulativ* al mai multor factori: *repetarea promisiunilor încălcate* – ani la rând, fără consecințe reale pentru cei care le încalcă; *anestezia morală* produsă de crize succesive: pandemie, război la graniță, inflație, energie, fiscalitate; *sentimentul inutilității reacției*: „oricum nu se schimbă nimic”; *capturarea instituțiilor* – când cetățeanul vede că mecanismele de control nu mai funcționează, renunță să creadă în ele.

Aceasta nu este resemnare clasică, ci *demobilizare*. O societate care nu mai crede că gestul ei contează.

Scăderea nivelului de trai, creșterea prețurilor la alimente, carburanți, gaze și energie electrică, diminuarea veniturilor și înghețarea pensiilor pentru perioade nedeterminate compun ceea ce autoritățile numesc, cu o formulă cinică, „ordonața trenuleț”, mai direct este „curbă de sacrificiu”. În realitate, *este un sacrificiu asimetric*, suportat aproape exclusiv de către cei fără pâghii de apărare. El nu este însoțit de un orizont de ieșire, de un termen sau de un scop clar formulat. *Se cere mult, fără a se explica pentru ce și până când*.

În mod paradoxal, tocmai această distribuție fragmentată a pierderilor explică absența unei reacții colective. Fiecare pierde „câte puțin”, suficient cât să simtă presiunea, dar nu îndeajuns cât să declanșeze manifestarea atitudinii civice directe. *Austeritatea este prezentată drept inevitabilă, tehnică, impersonală - ca și cum ar fi un fenomen natural, nu rezultatul unor decizii politice*.

Problema de fond nu este însă doar economică, ci politică și morală. *România este guvernată de o formulă de coaliție care nu are echivalent real în democrațiile consolidate: partide cu doctrine incompatibile, unite exclusiv de interesul menținerii puterii, dublate de rotația premierilor*.

Modelul românesc a devenit o anomalie democratică. Nu pentru că ar exista coaliții (există peste tot), ci pentru că este realizată *între doctrine incompatibile, construită exclusiv pentru conservarea puterii* și este dublată de *rotația premierilor*, care dizolvă complet răspunderea politică.

În fapt, această construcție anulează răspunderea ministerială: *când toți guvernează împreună, nimeni nu mai răspunde pentru nimic*.

O astfel de guvernare nu mai funcționează în logica reprezentării, ci *în logica autoprotecției*. Ea guvernează *pentru sine, nu pentru cetățeni*, iar absența unei opoziții reale transformă actul guvernării într-un exercițiu închis, opac, autosuficient. În acest context,

sacrificiul cerut populației capătă un caracter aproape punitiv: este impus, nu negociat; cerut, nu asumat; justificat prin necesitate, nu prin responsabilitate.

Comparativ, într-o democrație precum cea americană, o administrație care ar amesteca la nivel executiv doctrine opuse (de pildă republicani și democrați) ar fi percepută ca o *fraudare a mandatului electoral*. La noi, *această anomalie este prezentată drept „stabilitate”*, deși ea produce exact contrariul: *blocarea alternativelor și diluarea răspunderii*.

Resemnarea devine astfel simptomul unei societăți care nu mai vede legătura dintre vot, guvernare și rezultat. Este o *suspendare a speranței civice, nu o renunțare voluntară*. Și este cu atât mai gravă cu cât rupe contractul moral dintre generații. Când părinții și bunicii nu mai pot spune, cu onestitate, că viitorul va fi mai bun pentru copii și nepoți, societatea intră într-o zonă de risc profund.

Poate că singurul avantaj al vârstei este acela al lucidității: *capacitatea de a recunoaște că nu orice tăcere este pace și nu orice stabilitate este sănătoasă*. O societate resemnată nu este una liniștită, ci una epuizată.

Iar istoria arată că *epuizarea prelungită nu duce la echilibru, ci la rupturi bruște*.

Trist, dar necesar de spus.

Prof. univ. dr.

Gheorghe Bichicean

23 decembrie 2025